

O B E C L O Z O R N O

Ing. Anna Ševerová

hlavná kontrolórka obce

Obecný úrad Lozorno, Hlavná č. 1, 900 55 Lozorno

severova@lozorno.sk, www.lozorno.sk

Správa o výsledku vykonanej kontroly dodržiavania a uplatňovania všeobecne záväzných právnych predpisov a interných noriem pri uzatváraní dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru

Na základe schváleného plánu kontrolnej činnosti na II. polrok 2024, v zmysle § 18d zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, podľa § 20 ods. 5 písm. a/ zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a v súlade so Zásadami kontrolnej činnosti bola vykonaná v čase od 26.06.2024 do 15.08.2024 kontrola dodržiavania a uplatňovania všeobecne záväzných právnych predpisov a interných noriem pri uzatváraní dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru v roku 2023.

Všeobecné náležitosti:

Miesto vykonávania kontroly: Obecný úrad Lozorno, Hlavná 1, 900 55 Lozorno

Povinná osoba: Obec Lozorno, Obecný úrad, Hlavná 1, 900 55 Lozorno

Kontrolované obdobie: rok 2023

Cieľ kontroly:

1. Kontrola dodržiavania právnych predpisov v oblasti uzatvárania dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru.
2. Overenie zákonnosti a správnosti spôsobu uzatvárania dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru a spôsob ich evidencie.

Predmet kontroly :

- kontrola dodržiavania § 224 ods. 2 písm. d/ - povinnosť zamestnávateľa viesť evidenciu dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru v poradí, v akom boli uzatvorené,
- kontrola dodržiavania § 224 ods.2 písm. e/ - povinnosť viesť evidenciu vykonanej práce u zamestnancov, ktorí vykonávajú prácu na základe dohody o vykonaní práce tak, aby v jednotlivých dňoch bola zaznamenaná dĺžka časového úseku, v ktorom sa práca vykonávala /nemusi byť uvedené od-do, stačí počet hodín/. U dohody o pracovnej činnosti je zamestnávateľ povinný viesť evidenciu pracovného času tak, aby bol zaznamenaný začiatok a koniec časového úseku, v ktorom zamestnanec prácu vykonával /musí byť uvedené od-do/,

- kontrola náležitostí dohody o vykonaní práce - § 226 ods. 2 . V dohode musí byť vymedzená pracovná úloha, dohodnutá odmena za jej vykonanie, doba v ktorej sa má pracovná úloha vykonať, rozsah práce ak jej rozsah nevyplýva priamo z vymedzenia pracovnej úlohy,
- kontrola náležitostí dohody o pracovnej činnosti a dohody o brigádnickej práci študentov - § 228 ods. 1 a § 228a ods. 2 . V dohodách musí byť uvedená dohodnutá práca, dohodnutá odmena za vykonanú prácu, dohodnutý rozsah pracovného času a doba, na ktorú sa dohoda uzatvára,
- kontrola dodržiavania § 228a ods. 1 – dohoda o pracovnej činnosti môže byť uzatvorená na max. 10 hod. týždenne,
- kontrola dodržiavania § 227 ods. 2 – rozsah práce pri dohode o brigádnickej práci študentov max. 20 hod. týždenne v priemere,
- kontrola dodržiavania § 226ods.1 – rozsah práce na dohodu o vykonaní práce max. 350 hod. /ročne,
- kontrola dodržiavania § 228a ods. 3, § 228 ods. 2 a § 226 ods. 1 - všetky dohody môžu byť uzatvorené na dobu max. 12 mesiacov

Kontrolu vykonal:

Ing. Anna Ševerová- hlavný kontrolór obce

Prehľad najdôležitejších právnych predpisov vzťahujúcich sa na predmet kontroly :

Všeobecne záväzné právne predpisy v platnom znení pre kontrolované obdobie :

1. Zákon č. 311/2011 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších zmien a doplnkov
2. Zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite v znení neskorších zmien a doplnkov
3. Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

Kontrolné východiská, zoznam zistených nedostatkov a odporúčania:

Zákon č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „ZP“) upravuje Dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru v deviatej časti, §§223 – 228a.

V zmysle §1 ods. 4 ZP pracovnoprávne vzťahy vznikajú najskôr od uzatvorenia pracovnej zmluvy alebo dohody vykonávanej mimo pracovného pomeru.

Zamestnávateľ je povinný v zmysle §224 ods. 2 ZP:

- písm. d) viesť evidenciu uzatvorených dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru v poradí, v akom boli uzatvorené,
- písm. e) viesť evidenciu pracovného času zamestnancov, ktorí vykonávajú prácu na základe dohody o brigádnickej práci študentov a dohody o pracovnej činnosti, tak aby bol zaznamenaný začiatok a koniec časového úseku, v ktorom zamestnanec vykonával prácu, a viesť evidenciu vykonanej práce u zamestnancov, ktorí vykonávajú prácu na základe dohody o vykonaní práce tak, aby v jednotlivých dňoch bola zaznamenaná dĺžka časového úseku, v ktorom sa práca vykonávala.

Dohoda o vykonaní práce §226 (ďalej aj ako DoVP) sa uzatvára písomne, inak je neplatná, najviac na 12 mesiacov a rozsah práce nepresahuje 350 hodín v kalendárnom roku. V dohode musí byť vymedzená pracovná úloha, dohodnutá odmena za jej vykonanie, doba, v ktorej sa má pracovná úloha vykonať a rozsah práce. Dohoda sa uzatvára najneskôr deň pred dňom začatia výkonu práce. Odmena za vykonanie pracovnej úlohy je splatná po dokončení a odovzdaní práce.

Dohoda o brigádnickej práci študentov §227-§228 (ďalej aj ako DoBPŠ) môže byť zamestnávateľom uzatvorená s fyzickou osobou, ktorá má štatút žiaka strednej školy alebo štatút študenta dennej formy vysokoškolského štúdia a ktorá nedovršila 26 rokov veku v rozsahu najviac 20 hodín týždenne v priemere. Dohoda sa uzatvára písomne, v ktorej musí byť uvedené, dohodnutá práca, dohodnutá odmena za vykonanú prácu, dohodnutý rozsah pracovného času a doba, na ktorú sa dohoda uzatvára. Neoddeliteľnou súčasťou dohody je potvrdenie štatútu študenta.

Dohoda o pracovnej činnosti §228a (ďalej aj ako DoPČ) sa uzatvára písomne. V dohode musí byť uvedená dohodnutá práca, dohodnutá odmena za vykonanú prácu, dohodnutý rozsah pracovného času (10 hodín týždenne) a doba, na ktorú sa dohoda uzatvára, tá môže byť najviac 12 mesiacov

Zamestnávateľ je ďalej tiež povinný v zmysle §231 ods. 1 písm. a) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov:

- prihlásiť zamestnanca do Sociálnej poisťovne deň pred vznikom poistenia, najneskôr pred začatím výkonu činnosti zamestnanca a odhlásiť zamestnanca najneskôr 8 deň po skončení poistného vzťahu

Uzatváranie dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru je obmedzené. V prvom rade, zamestnávateľ môže uzatvárať tieto dohody iba výnimočne. Výnimočný charakter uzatvárania týchto dohôd znamená, že zamestnávateľ by nemal týmito dohodami nahrádzať zamestnancov na pracovnú zmluvu.

V ust. § 223 ods. 1 ZP sú dané všeobecné charakteristiky týchto dohôd. Podľa tohto ustanovenia môže „zamestnávateľ na plnenie svojich úloh alebo na zabezpečenie svojich potrieb výnimočne uzatvárať s fyzickými osobami dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru (dohodu o vykonaní práce, dohodu o pracovnej činnosti a dohodu o brigádnickej práci študentov)...“

Zákonodarca považuje použitie dohôd za nástroj, ktorý sa nemá uplatňovať štandardne („výnimočne“, „príležitostná činnosť vymedzená druhom práce“ u dohody o pracovnej činnosti a dohody o brigádnickej práci študentov).

Slovné spojenie „na plnenie svojich úloh alebo na zabezpečenie svojich potrieb“ je dostatočne široké na to, aby pod neho bola podradená takmer akákoľvek činnosť z hľadiska druhu práce definovaného v týchto dohodách. Ust. § 223 ods. 1 ZP ďalej špecifikuje, že má ísť: v prípade dohody o vykonaní práce ide o „prácu, ktorá je vymedzená výsledkom“, v prípade dohody o pracovnej činnosti alebo dohody o brigádnickej práci študentov ide o „príležitostnú činnosť vymedzenú druhom práce.“

Pri stanovovaní obsahu by zmluvné strany mali byť viazané ust. § 223 ods. 2 písm. c) ZP, kde sa uvádza, že „nároky zamestnanca alebo iné plnenia v jeho prospech (týkajú sa zamestnanca na dohodu) nemožno dohodnúť pre zamestnanca priaznivejšie, ako sú nároky a plnenia vyplývajúce z pracovného pomeru.“ Odpoveď na otázku, čo sa považuje za priaznivejší nárok a plnenie, je veľmi zložitá, pretože najprv je potrebné identifikovať porovnateľného zamestnanca v pracovnom pomere, zistiť jeho nároky, tieto nároky porovnať z hľadiska napr. výšky odmeny, z hľadiska ďalších plnení apod.

Vzťah medzi dohodou o pracovnej činnosti, dohodou o brigádnickej práci študentov a dohodou o vykonaní práce

V prípade dohody o vykonaní práce ide o prácu, ktorá je vymedzená výsledkom. V dohode sa stanoví výsledok, ktorý sa má dosiahnuť (ušitie šiat, pokosenie trávnikov) a počet hodín, za ktorý sa má úloha vykonať. Výsledok by mal byť stanovený jeden (ušitie jedných šiat, poprípade kolekcie šiat na základe jedného zadania na začiatku), nie však opakované (ušitie šiat na základe opakovaného zadávania zákaziek – v danom prípade možno uzatvoriť novú dohodu o vykonaní práce do prípustného rozsahu hodín alebo dohodu o pracovnej činnosti alebo dohodu o brigádnickej práci študentov). Táto dohoda sa používa vtedy, ak má zamestnanec vykonať prácu vymedzenú jej výsledkom. Pod pojmom výsledok práce možno rozumieť určitý záverečný produkt pracovnej aktivity fyzickej osoby, ktorý je buď kvalitatívne alebo kvantitatívne identifikovateľný (napr. zhotovenie určitého počtu produktov).

Dohoda o pracovnej činnosti a dohoda o brigádnickej práci študentov sa zameriava na príležitostnú činnosť vymedzenú druhom práce. V danom prípade pôjde o opakovanie šitie šiat na základe zákaziek, opakovaná starostlivosť o zeleň a rôzne iné práce, ktorých charakter možno určiť druhovo (napr. manipulačné práce v sklade, sťahovacie práce).

Dohoda o vykonaní práce a dohoda o pracovnej činnosti majú toho veľa spoločného, ale aj odlišného. Medzi hlavné rozdiely patrí:

1. **charakter práce** - dohoda o vykonaní práce sa uzatvára za účelom vykonania určitej pracovnej úlohy (napr. vypracovanie projektu, zhotovenie určitého počtu výrobkov). Na druhej strane, dohoda o pracovnej činnosti sa uzatvára za účelom vykonania určitej príležitostnej činnosti vymedzenej druhom práce (napr. vykonávanie administratívnych prác).
2. **limit rozsahu prác** – na základe dohody o vykonaní práce môže zamestnanec odpracovať maximálne 350 hodín v kalendárnom roku. Do tohto časového limitu sa započítava aj iná práca vykonávaná na základe ďalšej dohody o vykonaní práce tým istým zamestnancom pre toho istého zamestnávateľa. Pri dohode o pracovnej činnosti možno vykonávať prácu v rozsahu maximálne 10 hodín týždenne (t. j. 520 hodín ročne). Na základe dohody o pracovnej činnosti tak zamestnanec môže vykonávať prácu vo väčšom rozsahu.
3. **splatnosť odmeny** – pri dohode o vykonaní práce je odplata splatná až po dokončení a odovzdaní práce. Možno však dohodnúť, že časť odmeny je splatná už po dokončení časti pracovnej úlohy. Pri dohode o pracovnej činnosti je odmena splatná do konca kalendárneho mesiaca, ktorý nasleduje po mesiaci, kedy sa vykonala práca.
4. **skončenie dohody** – zákon stanovuje špecifické dôvody, pre ktoré možno ukončiť dohodu o vykonaní práce (nedokončenie práce v stanovenej lehote, nevytvorenie

dohodnutých pracovných podmienok). Pri dohode o pracovnej činnosti platí, že ak spôsob ukončenia dohody nebol dohodnutý, možno ju vypovedať z akéhokoľvek dôvodu s 15 dňovou výpovednou lehotou a taktiež je možné ju okamžite ukončiť zo zákonom stanovených dôvodov.

Skontrolované boli všetky dohody uzatvorené v r. 2023 v počte 22.

P.č.	dátum nástupu	dátum výstupu	Meno	Priezvisko	typ dohody	pracovná úloha
1	2.1.2023	31.12.2023	X	X	DPČ	upratovanie
2	2.1.2023	31.12.2023	X	X	DVP	dom smútku
3	2.1.2023	15.6.2023	X	X	DPČ	upratovanie
4	2.1.2023	31.12.2023	X	X	DVP	lekárske posudky
5	2.1.2023	31.12.2023	X	X	DPČ	preventivár PO
6	16.1.2023	19.7.2023	X	X	DPČ	upratovanie
7	16.1.2023	31.12.2023	X	X	DPČ	ekonomické - konzultácie
8	16.1.2023	31.12.2023	X	X	DPČ	komunitné centrum
9	1.3.2023	31.12.2023	X	X	DVP	stavebný úrad
10	1.4.2023	31.12.2023	X	X	DVP	komunitný plán sociálnych služieb na roky 2024 - 2028
11	1.4.2023	31.12.2023	X	X	DPČ	stavebný úrad
12	26.7.2023	31.8.2023	X	X	DoBPŠ	označovanie smetných nádob
13	30.7.2023	31.7.2023	X	X	DVP	technické zabezpečenie podujatia Obecné hody Lozorno
14	30.7.2023	31.8.2023	X	X	DoBPŠ	pomocník pri technickom zabezpečení podujatia Obecné hody Lozorno
15	30.7.2023	31.7.2023	X	X	DoBPŠ	pomocník pri technickom zabezpečení podujatia Obecné hody Lozorno
16	1.8.2023	31.12.2023	X	X	DVP	projekty
17	1.8.2023	31.8.2023	X	X	DoBPŠ	pomocná administratíva
18	10.8.2023	18.8.2023	X	X	DVP	maľovanie a správkovanie ZŠ
19	25.8.2023	5.9.2023	X	X	DoBPŠ	roznos oznámení - voľby
20	1.9.2023	31.12.2023	X	X	DPČ	upratovanie
21	2.9.2023	2.9.2023	X	X	DVP	technické zabezpečenie letného kina
22	11.10.2023	trvá	X	X	DPČ	stavebný úrad

Zhrnutie :

Ku kontrole boli predložené dohody, ktoré boli prekontrolované z hľadiska formálnej správnosti, t.j. bola preverená správnosť zostavenia dohody, písomná forma dohody, podpísanie dohody oboma zmluvnými stranami, uvedenie podstatných náležitostí dohody ako pracovná úloha alebo dohodnutá práca, dohodnutá odmena, rozsah práce a doba, na ktorú sa dohoda uzatvára. Dohody obsahovali všetky zákonné náležitosti v zmysle Zákonníka práce, ktoré boli prekontrolované s uhradenou odmenou. Zamestnancom bola poskytovaná za vykonanú prácu dohodnutá odmena.

Všeobecne záväznými právnymi predpismi, ktorý upravuje predmet kontroly v povinnej osobe je Zákonník práce č. 311/2011 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Evidencia dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru v poradí, v akom boli uzatvorené je vedená v súlade § 224 ods. 2 písm. d/ Zákonníka práce.

Kontrolou bolo zistené, že evidencia vykonanej práce u zamestnancov pracujúcich na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru je u všetkých zamestnancov vedená súlade s § 224 ods. 2 písm. e/ zákonníka práce – u zamestnancov pracujúcich na dohodu o pracovnej činnosti je zamestnávateľ povinný viesť evidenciu pracovného času tak, aby bol zaznamenaný začiatok a koniec časového úseku, v ktorom zamestnanec prácu vykonával /musí byť uvedené od-do/ .

Dohody obsahujú všetky potrebné náležitosti zmluvného vzťahu- najmä presná špecifikácia odmeny(či ide o mesačnú mzdu- hodinovú mzdu–alebo mzdu po ukončení práce, či ide o hrubú alebo čistú mzdu), v súlade so zákonníkom práce.

Pri dohodách o vykonaní práce a dohody o pracovnej činnosti sú uložené registračné listy fyzickej osoby (prihláška a odhláška) - pre vznik a zánik poistenia v sociálnej poisťovni (SP) a zdravotnej poisťovni (ZP). Tieto sú v poriadku.

Zároveň pri niektorých dohodách, ktoré boli uzatvorené na presne stanovený termín a skončili je priložená dohoda o skončení.

Na všetkých dohodách ako aj výkazoch o vykonaní práce bola vykonaná finančná kontrola v súlade so zákonom č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite.

Všetky nedostatky z predchádzajúcich kontrol boli odstránené.

Kontrolou dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri uzatváraní dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru za rok 2023 v obci Lozorno hlavná kontrolórka nezistila porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov ani interných smerníc obce, preto bola o výsledku kontroly vypracovaná správa v súlade so zákonom 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite, ktorá bola zaslaná prednostke obce Lozorno.

Spracovala, dňa 15.08.2024

Ing. Anna Ševerová,
hlavný kontrolór obce